

Salut/Institut Català de la Salut/ Direcció de Cures	Procediment de recollida de mostres orofaríniques i nasofaríniques de la COVID-19	ICS_INF_PIFF_P_001 Data de revisió: 07/2022 Versió: .03
---	--	---

Títol del document:	Procediment de recollida de mostres orofaríniques i nasofaríniques per al diagnòstic de la COVID-19
Tipus de document:	Procediment
Elaborat per:	Direcció de Cures – Institut Català de la Salut
Codi del document:	

Gestió d'aprovació i de modificacions

Número de versió	Data de realització	Data de revisió/ modificació	Validació per	Data de la propera revisió
Versió núm. 01	05/2020		Direcció de Cures	05/2022
Versió núm. 02	06/2020		Direcció de Cures	06/2022
Versió núm. 03	07/2020		Direcció de Cures	07/2022

Llicència

Alguns drets reservats © 2020, Generalitat de Catalunya. Institut Català de la Salut

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No Comercial Sense Obres Derivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la [pàgina web de Creative Commons](#).

Edició: Gabinet de Comunicació. Direcció de Comunicació i Responsabilitat Social Corporativa. Institut Català de la Salut

1. Descripció

- Procediment mitjançant el qual es realitza la recollida d'una mostra biològica en una localització faríngia, amb un abordatge nasal i oral. En infants de fins a 15 anys només es farà frotis nasofaríngi i a partir de 15 anys i adults es farà doble mostra: orofaríngia i nasofaríngia.

2. Objectiu

- Proporcionar els coneixements necessaris per procedir a la recollida de mostres orofaríniques i nasofaríniques de la manera correcta, en persones adultes i infants.
- Obtenir la mostra en les millors condicions possibles per al diagnòstic de la COVID-19.

3. Abast

- Tot professional sanitari que hagi de procedir a la recollida de mostres orofaríniques i nasofaríniques.

4. Recursos materials

- Preparat de base alcohòlica per a la higiene de mans
- Dos jocs de guants de nitril o làtex sense pols, d'un sol ús
- Mascareta FFP3 ó FFP2 amb mascareta quirúrgica IIR per sobre més pantalla facial
- Ulleres integrals / Pantalla facial
- Bata impermeable / resistent a la penetració de líquids
- Barret d'un sol ús (opcional)
- Equip de frotis PCR COVID: Escovilló estret nasal, escovilló gruixut oral, tub amb medi líquid apte per al transport de virus, contenidor absorbent i/o doble bossa de plàstic i contenidor rígid de transport. Per als infants els escovillons són més petits.
- Petició d'analítica amb etiqueta identificativa de la persona
- Contenidor del grup III i/o bossa de residus del grup II.

Equip de frotis PCR

5. Procediment

Recomanacions generals

- Presentar-se, dient el nom i la categoria professional.
- Informar la persona i/o família del procediment i la seva finalitat.
- Explicar a la persona les molèsties que li pot ocasionar: picor nasal, molèsties nasals, epistaxi lleu, tos, esternuts, etc.
- Acomodar la persona i respectar la seva intimitat en tot moment.
- Verificar les indicacions del procediment prescrit.
- Preparar el material necessari.
- Seguir les mesures generals d'asèpsia.
- Seguir les indicacions d'aïllament transmeses per gotes i per contacte.
- Realitzar el procediment segons els protocols establerts.
- Recollir el material utilitzat i rebutjar els residus als contenidors específics.
- Enregistrar el procediment i les incidències a la història clínica d'atenció primària (ECAP).

Tècnica

- Identificar el tub i la petició amb l'etiqueta corresponent abans de procedir a la recollida de la mostra
- En cas que realitzi la tècnica un professional sol, cal deixar la doble bossa preparada, oberta, per poder dipositar el tub amb els escovillons
- Realitzar la higiene de mans.
- Col·locar-se el primer parell de guants.
- Col·locar-se la bata impermeable / resistent a la penetració de líquids
- Col·locar-se la mascareta FFP3 ó FFP2 amb mascareta quirúrgica IIR per sobre.
- Col·locar-se el barret d'un sol ús (opcional)
- Col·locar-se les ulleres integrals i/o pantalla facial (la pantalla es col·locarà sempre que utilitzem mascareta FFP2 + IIR)
- Col·locar-se el segon parell de guants de nitril o làtex sense pols, d'un sol ús, cobrint els punys de la bata.
- Fer neteja de les fosses nasals si és convenient.
- Col·locar la persona asseguda, o immobilitzada per un adult si es tracta d'un infant, i amb el cap amb lleugera hiperextensió.
- Col·locar-nos al costat de la persona. Mai, davant.
- Indicar al pacient que si té ganes de tossir o esternudar s'ha de col·locar la mascareta i tossir/esternudar cap al cantó contrari al nostre, sobre el seu colze.

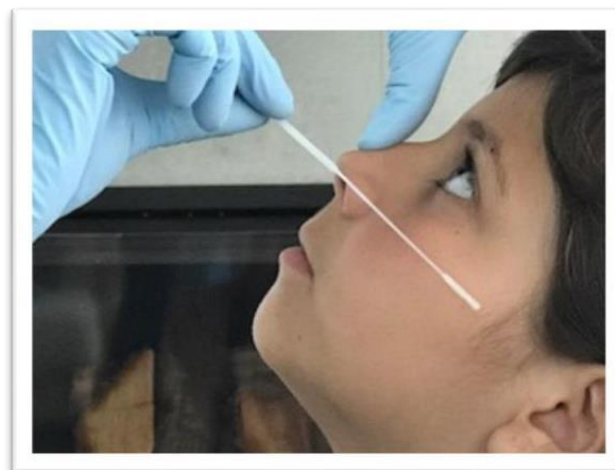
Tècnica orofaríngia

- Baixar la llengua ajudant-nos amb un depressor
- Inserir l'escovilló més rígid i més gruixut per la cavitat bucal.
- Realitzar moviments circulars a cada solc amigdalí durant 5 segons.
- Durant 5 segons més, realitzar un raspatafaringi amb l'escovilló.

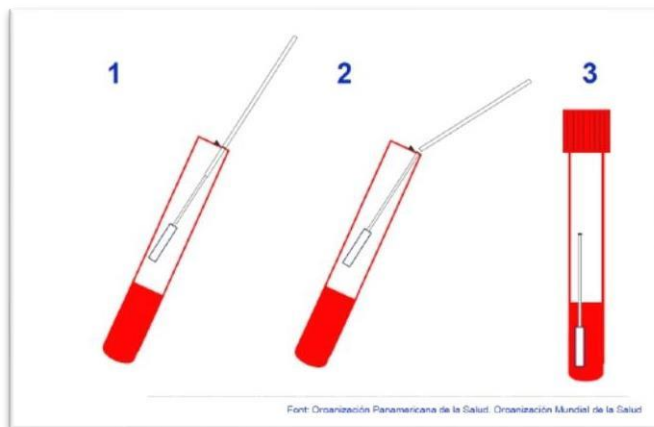
Tècnica nasofaríngia

- Abans d'inserir l'escovilló mesurar els centímetres que s'han d'introduir, sobretot en infants.
- Inserir l'escovilló prim i flexible a la fossa nasal, paral·lel al paladar.
- L'escovilló ha d'assolir una profunditat igual a la distància de les fosses nasals fins a l'obertura externa de l'orella.
- L'escovilló es manté 5 segons en contacte i després es realitzen moviments circulars durant 5 segons més.
- Es retira lentament l'escovilló mentre es gira i es repeteix en l'altra fossa nasal, amb el mateix escovilló.

Tècnica (continuació)

- Els dos escovillons (en cas que es tracti de persones a partir de 15 anys i d'adults, i d'un sol escovilló en cas de persones de fins a 15 anys) s'introdueixen immediatament en el mateix tub estèril que contingui 2-3 ml de medi de transport viral.

- Col·locar el tub en un contenidor individual absorbent que subjecta un altre professional que no ha tocat a la persona o doble bossa de plàstic que s'ha deixat oberta i preparada abans de tocar a la persona per llençar el tub o que subjecta un altre professional que no ha tocat a la persona per recollir la mostra.
- Col·locar el contenidor rígid de transport.
- Retirar guants exteriors, bata, ulleres, barret (si en porta) i protector respiratori, i guants interiors, per aquest ordre.
- Entre pas i pas de la retirada dels EPI sempre cal fer rentat de guants amb un preparat de base alcohòlica
- Desestimar tot el material, excepte el que sigui reutilitzable, en la bossa del grup II. En el cas d'haver-hi residus i EPI amb secrecions pulmonars de possibles pacients COVID-19, col·locar-los en una bossa i rebutjar-ho en els contenidors del grup III.
- Fer higiene de mans.
- La mostra ha de conservar-se a la nevera entre 2 i 8°C fins a la seva recollida per transportar-la als laboratoris homologats.
- La mostra ha de ser transportada en un triple envàs: 1 recipient primari estanc (és el tub amb el medi líquid de transport), un segon embalatge secundari estanc i un tercer embalatge exterior rígid.

Enllaç al vídeo per a majors de 15 anys https://youtu.be/YP3P_fjRg_o

Enllaç al vídeo per a infants <https://youtu.be/VSSLoXAq9dl>

6. Responsables d'execució

- Professional sanitari que hagi de procedir a la recollida de mostra orofarínica i nasofarínica.

7. Documents relacionats

- https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Manejo_pediatria_ap.pdf
- https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Manejo_pediatria_ap.pdf
- Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS.COVID-2 de 9 de maig de 2020.
- Protocol de presa de mostres respiratòries de vies altes per al diagnòstic de virus respiratori. Hospital Universitari Vall d'Hebron. Abril de 2020.

8. Autoria

- Gemma Calvet . Gestora de projectes d'Infermeria de la Direcció de Cures de l'Institut Català de la Salut.
- Ana Ríos. Adjunta a la Direcció d'Atenció Primària de la Direcció de Cures de l'Institut Català de la Salut.
- M. Antonia Llopis, Responsable Corporativa de Laboratoris Clínics de la Direcció d'Hospitals de l'ICS.

Revisors

- Dolors Domènech. Infermera referent de Medicina Preventiva. Hospital Universitari Dr. Josep Trueta de Girona
- Laia Castellà. Infermera de control d'infecció. Hospital Universitari Germans Trias i Pujol.
- Jordi Pujades. Tècnic de Medi ambient. Centre Corporatiu
- Mari France Domènech. Infermera de Vigilància i Control de la Infecció. Hospital Universitari Verge de la Cinta de Tortosa.
- Blanca Funollet. Infermera. Servei d'Atenció Integrada Especialitzada Esquerra. Gerència Territorial de Barcelona.
- Anna Marchal. Infermera. SAP Barcelonès Nord i Maresme. Gerència Territorial Metropolitana Nord.
- Yolanda Banacloy. Infermera clínica territorial. DAP Girona.
- Natalia Mingorance. Infermera clínica territorial. SAP Baix Llobregat Centre. Gerència Territorial Costa de Ponent.
- Raquel Nieto. Infermera clínica territorial. SAP Alt Penedès Garraf- Llobregat Nord. Gerència Territorial Costa de Ponent.
- Enriqueta Borràs. Responsable de l'Àrea d'Infermeria. Gerència Territorial de Barcelona.
- Montse Canet. Responsable de Processos i Continuitat d'AP. DAP Girona.
- Mar Isnard. Responsable de l'Àrea d'Infermeria i Continuitat Assistencial. DAP Metropolitana Nord.

Assessors en prevenció de riscos laborals

- Silvia Sánchez. Infermera especialista en infermeria del treball. Unitat Central de Prevenció del Centre Corporatiu.

9. Annexos

- Annex 1. Recollida de mostres orofaríniques i nasofaríniques de la COVID-19